

NATURVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Naturvetenskapliga fakulteten

Katarina Rask
Handläggare
katarina.rask@science.gu.se
Organisationens e-postadress: registrator@gu.se

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se,
kn.nm@regeringskansliet.se

Svar på remiss gällande Ändrade strandskyddsregler vid små sjöar och smala vattendrag

Göteborgs universitet har tagit del av remissen gällande strandskyddet vid små sjöar och smala vattendrag.

Generella synpunkter

Strandskyddets syfte är att "generellt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten". I dagsläget innefattas även sjöar under 1 ha och vattendrag under 2 m av strandskyddet och idag finns möjligheten för länsstyrelsen att upphäva strandskyddet om "det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften och områdets betydelse för att tillgodose strandskyddets syften är liten." Den liggande remissen föreslår i stället ett omvänt förfarande där strandskyddet som huvudregel inte ska gälla vid insjöar mindre än 1 ha eller vattendrag smalare än två meter. Förslaget gynnar de enskildas möjlighet att förfoga och exploatera strandnära fastigheter och kommer att innebära ett sämre skydd för ekosystemen i mindre sjöar och vattendrag samt minska tillgängligheten för allmänheten.

Göteborgs universitet ställer sig därför generellt negativa till förslaget om att strandskydd som huvudregel inte ska gälla vid insjöar som är en hektar eller mindre och inte heller vid sådana sträckor av ett vattendrag som är två meter eller smalare.

Specifika synpunkter

- Förslaget innebär en försvagning av strandskyddet.
- Länsstyrelsen har enligt förslaget fortsatt möjlighet att införa strandskydd om särskilda skäl föreligger men den geografiska omfattningen av det generella

strandskyddet minskas, vilket med största sannolikhet kommer att leda till negativa konsekvenser för djur- och växtlivet både på land och i vatten samt negativt påverka den allemansrättsliga tillgängligheten till områden som enligt remissen inte längre kommer att omfattas av strandskydd.

- Enligt remissen finns möjligheten för länsstyrelsen att fortsatt införa strandskydd om det finns skyddsvärda områden. I remissen står det. "Ett område bör kunna komma i fråga för skydd endast om det hyser betydande naturvärden eller annars är av särskild betydelse för den allemansrättsliga tillgängligheten." Det innebär att fokus flyttas från att det som idag krävs argument att mindre sjöar och vattendrag saknar naturvärden till ett läge där dessa mindre system överlag inte bedöms ha större naturvärden och ett ev. strandskydd blir då istället ett undantagsfall där det måste påvisas särskilda skäl.
- Mindre vattendrag och sjöar har en viktig funktion där vattnet har möjlighet att breda ut sig i landskapet. Detta ökar områdets förmåga att härbärgera vatten vilket minskar risken för översvämning längre ner i avrinningsområdet och ökar upptaget av näringsämnen med mindre belastning på större sjöar nedströms och havet. Strandnära byggnationer innebär ofta en påverkan med hårdgjorda ytor där vattnet inte tillåts att breda ut sig med en försämrad ekologisk funktion som följd.
- Byggnationer nära vatten löper också en större risk att påverkas av höga flöden som en följd av klimatförändringen. SMHI och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har gjort modellerade flöden för 50 års och 100 års flöden baserat på historiska data. Med ett varmare klimat är det mycket som nu pekar på att dessa extremflöden kommer allt oftare. En förmåga att hålla kvar vattnet i landskapet där det inte finns bebyggelse eller infrastrukturer blir då allt viktigare.
- Det lagda remissförslaget tar tyvärr inte hänsyn till den ekologiska funktionen i små vattendrag och sjöar utan lyfter i stället fram de enskildas rätt att förvalta och exploatera strandnära fastigheter. Göteborgs Universitet kan därför inte stödja remissen.

Beredning av remissen

Anställda på Naturvetenskapliga fakultetens institutioner för biologi och miljövetenskap, geovetenskap och marina vetenskaper samt Hav och Samhälles tvärvetenskapliga nätverk har erbjudits möjlighet att granska remissen.

Yttrandet bygger på synpunkter lämnade av Johan Höjesjö, institutionen för biologi och miljövetenskap.